নেহৰু বাল পুস্তকালয়

হিৰোশ্বিমাৰ বেদনা

তৌশ্বি মাৰুকি

অনুবাদ
কবিতা কৰ্মকাৰ

অলংকৰণ
ইৰি মাৰুকি

nbt.india
एकः सूते सकलम्

নেশ্যনেল বুক ট্ৰাষ্ট, ইণ্ডিয়া

জাপানৰ এখন চহৰ,
হিৰোশ্বিমাৰ সেই পুৰা।
এতিয়াও মোৰ মনত আছে।
আকাশখন একেবাৰে মুকলি আছিল।
গ্ৰীষ্মৰ চেকচেকাই যোৱা ৰ'দে
যেন বিন্ধিহে আছিল।
হিৰোশ্বিমাৰ সাতোখন নদী
কুলু কুলু সুৰেৰে বৈ গৈছিল।
ক্ৰিং ক্ৰিং কৰি চহৰৰ ট্ৰাম গাড়ীবোৰ,
আন দিনৰ দৰেই
ধীৰে ধীৰে আপোন গতিৰে চলি গৈ আছিল।

জাপানৰ অনেক চহৰ
টকিঅ', অ'চাকা, নাগোয়াৰ দৰে বৃহৎ চহৰো
এখনৰ পিছত এখনকৈ বোমা বৰ্ষণৰ চিকাৰ হৈছিল
আৰু জ্বলি ছাই হৈ গ'ল।
এই আকাশী বোমাবৰ্ষণৰ প্ৰকোপৰপৰা
অস্পৃশ্য হৈ ৰৈ গৈছিল, মাথো হিৰোশ্বিমা চহৰখন।
কিন্তু কিয়? তেনেধৰণৰ প্ৰশ্ন উঠিবলৈ ধৰিছিল
কেতিয়ালৈ বাচি থাকিব? তেনেধৰণৰ আশংকা মূৰ দাঙি উঠিছিল।
আপদবোৰৰ সৈতে যুঁজিবলৈ সকলোৱে প্ৰস্তুতি চলালে।
ওখ ওখ ভৱনবোৰ ভাঙি বাট পথ বহল কৰা হ'ল,
যাতে জুই বিয়পি নাযায়।
বহুত পানী জমা কৰি থোৱা হ'ল।
বোমাবৰ্ষণৰপৰা হাত সাৰিবলৈ ঠাই সাজু কৰা হ'ল।
সকলো সময়তে ঔষধৰ টোপোলা
আৰু ডাঠ কাপোৰৰ টুপীৰে
সকলো সজ্জিত হৈ থাকিবলৈ লৈছিল।

সেই অসহায় মানুহবোৰৰ মাজত এজনী কণমানি ছোৱালীও আছিল।
সাত বছৰীয়া— নাম আছিল তাইৰ “মীচ্চন”।
সেই পুৱাটোত যেতিয়া সকলো দৈনন্দিন কামত ব্যস্ত আছিল,
মীচ্চনে পুৱাৰ জলপান খাই আছিল।
তাইৰ মাক-দেউতাকৰ লগত।
পুৱাৰ জলপানত সিদ্ধ চাউলমুঠি আছিল গোলাপী ৰঙৰ।
কিয়নো সেয়া সিজোৱা হৈছিল মিঠা আলুৰ লগত।
কালিয়েই গাঁৱৰপৰা এজনে সেই মিঠা আলুবোৰ পঠিয়াইছিল।
“বৰ সুস্বাদু হৈছে! নহয়নে?”
খুব আগ্ৰহেৰে মীচ্চনে সেয়া খাই আছিল।
খুব ভোক লাগি আছিল তাইৰ।
দেউতাকেও ভাতখিনি খাই সোৱাদ পাইছিল।
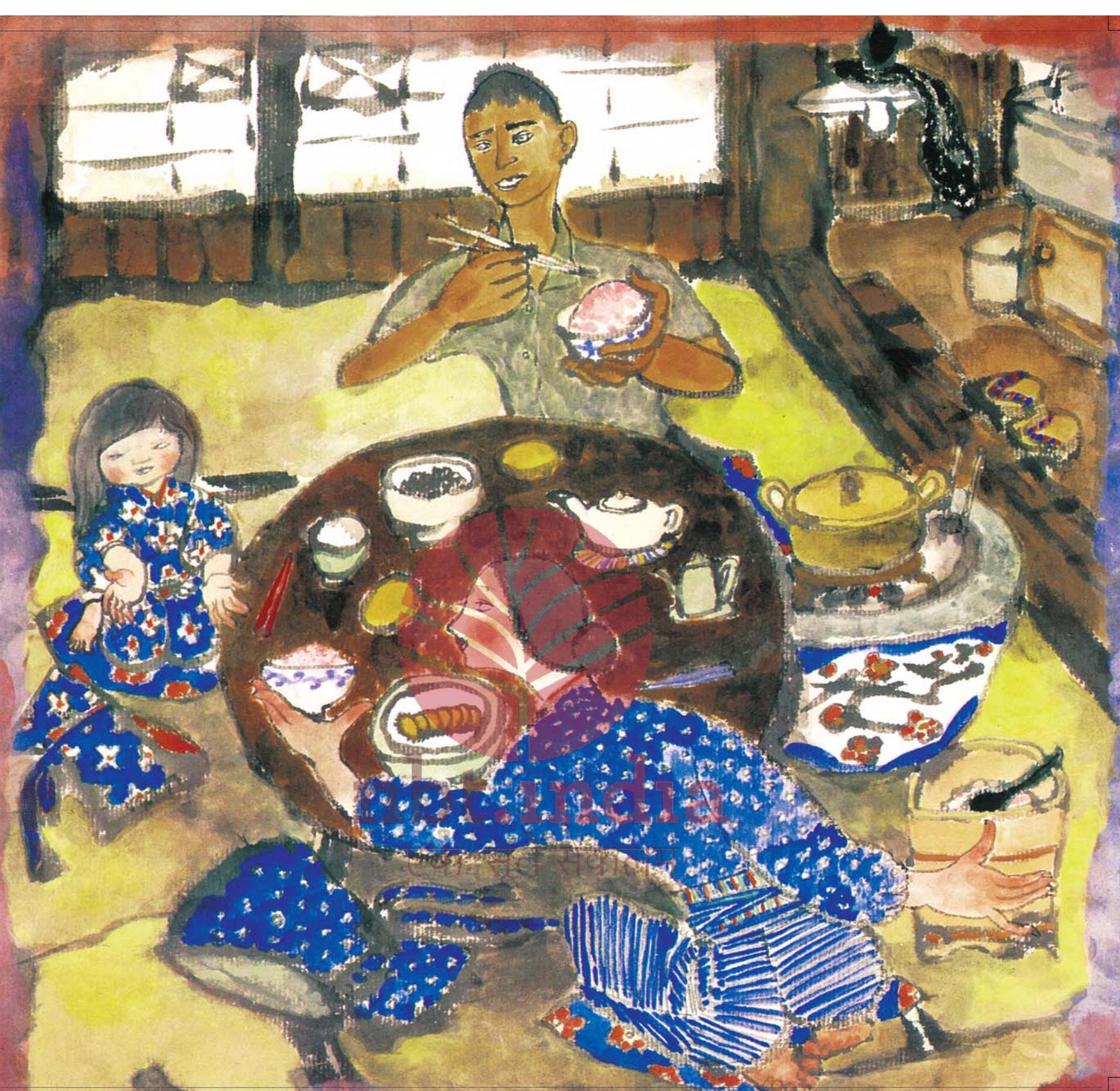
সেয়া আছিল সেই সময়খিনি যেতিয়া হঠাৎ
চকু থৰ হৈ যোৱা এক ভয়াবহ চমকণি
আমাক ফালি চিৰি ওলাই গ'ল।
কমলা বৰণৰ আছিল! নহয়, পাতল নীলা ৰঙৰ আছিল।
এনে লাগিল যেন এশ দুশ বিজুলী
একেলগে আমাৰ গাত আহি পৰিছে।
দৰাচলতে সেয়া এটা পৰমাণু বোমা আছিল,
যিটো মানৱ ইতিহাসত
প্ৰথমবাৰৰ বাবে কাৰোবাৰ ওপৰত নিক্ষেপ কৰা হৈছিল।
বি ২৯ শ্ৰেণীৰ আকাশী যানেৰে,
যিখন আমেৰিকাই পঠিয়াইছিল।
সেই আকাশী যানখনৰ নাম আছিল "এনোলা গেই"।
আৰু সেই পৰমাণু বোমাটোৰ নাম আছিল— "লিটল বয়"
ইমান মৰম লগা নাম ৰখা হৈছিল সেই পৰমাণু বোমাটোৰ।
এই ঘটনা আছিল, ছয় আগষ্ট, ১৯৪৫, পুৱা আঠ বাজি পোন্ধৰ মিনিটৰ।
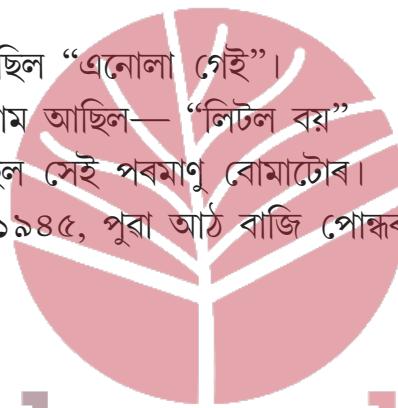
মীচ্চনো অচেতন হৈ গ'ল।
যেতিয়া চকু মেলিলে, চৌদিশে মাথো আন্ধাৰ আৰু আন্ধাৰ।
নিৰৱ নিজন নৈশব্দই ছানি ধৰিছিল চৌদিশ।
আচলতে হ'ল কি? আচলতে ঘটি আছে কি?
শৰীৰ যেন অসাৰ হৈ গৈছিল।
দাও-দাওকৈ জ্বলি উঠাৰ শব্দ ভাঁহি আহিছিল।
আন্ধাৰৰ সিপাৰে, ৰঙা লেলিহান শিখা উঠিবলৈ ধৰিলে।
হাৰে! এয়া দেখোন জুই জ্বলি আছে
"মীচ্চন!"
মাকৰ চিঞৰে সকলোৰে কাণ ভেদি গৈছিল।
কিন্তু মীচ্চনক সম্পূৰ্ণকৈ হেঁচি ধৰিছিল এটা গধুৰ স্তম্ভই।
স্তম্ভৰ ভাৰটো সমস্ত শক্তিৰে আঁতৰাই
কোনোমতে বগুৰা বাই তাই বাহিৰলৈ ওলালে।
তাইক দেখাৰ লগে লগে মাকে মীচ্চনক সাবটি ধৰিলে।
মাকৰ চুলিখিনি একেবাৰে আউল-বাউল হৈ আছিল।
"আপুনি বেগাই আহকচোন...!"
"মীচ্চনৰ দেউতাক! ক'ত আছে আপুনি?"
দেউতাক যে জুইৰ শিখাৰ মাজত আৱদ্ধ হৈ আছিল।
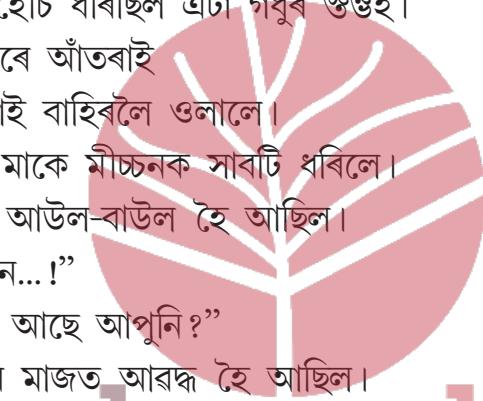
দেউতাকক ৰক্ষা কৰা কঠিন আছিল বোধহয়।
“অসহায়!”
দুয়োয়ে জুইলৈ সেৰা আগবঢ়ালে হাতযোৰ কৰি।
সেয়াই আছিল সেই মুহূৰ্ত যেতিয়া
ভমককৈ এটি শব্দৰে!
হঠাৎ জুইৰ লেলিহান শিখাৰ মাজত
দেউতাকৰ ছবি উজ্বলি উঠিছিল,
আৰু সেই মুহূৰ্ততে মাকে জুইৰ শিখাৰ মাজত জঁপিয়াই
দেউতাকক বাহিৰলৈ টানি আনিলে।
“দেউতাকৰ শৰীৰত অনেক ঘা, যিবোৰ দেখা গৈছে গাঁতৰ দৰে।”
মাকে নিজৰ পিন্ধা কাপোৰত লাগি থকা বহুল পাৰীবোৰ এৰুৱালে
আৰু তাৰে ঘাবোৰ বেণ্ডেজৰ
দৰে বান্ধি দিলে।
নাজানো কিদৰে, ক'ৰপৰা
মাকৰ গালৈ ইমান অদ্ভুত শক্তি আহিল।
দেউতাকক পিঠিত তুলি লৈ
কণমানি মীচ্চনৰ হাতত ধৰি
দৌৰ মাৰি মাক বাহিৰলৈ ওলাই আহিল।

“নৈ! নৈ!”
মাকে চিঞৰি আছিল।
“পানী! পানী!”
মীচ্চনেও আৰ্ত্তনাদ কৰিছিল।
তিনিও যেনেতেনে চুঁচৰি বাগৰি
নদীখনৰ মোহনা পাৰ হৈ
চপ্ চপ্কৈ নদীৰ জলাশয়ত প্ৰৱেশ কৰিলে।
কিন্তু মীচ্চনৰ হাতখন কিবা প্ৰকাৰে এৰখাই গ’ল,
মাকো বিচলিত হৈ পৰিল।
“খৰধৰ কৰা, ভালদৰে হাতত ধৰা।”
নৈখনত বহুত মানুহ আছিল, যি জুইৰপৰা ৰক্ষা পৰি সেইখিনি পাইছিলহি।
কিছুমান শিশুৰ কাপোৰ-কানি জ্বলি ঠায়ে ঠায়ে ফাটি গৈছিল।
চকুৰ পতা, ওঁঠৰ দৰে কোমল অংগবোৰ ফুলি গৈছিল।
শিশুবোৰে, যাৰ চকুৰেই মেলখোৱা নাছিল,
ধীৰে ধীৰে বিৰবিৰাই আছিল,
“পানী, পানী... পানী দিয়া...”
ছালবোৰত ঢৌ ফুটি বাকলিৰ দৰে ওলমি পৰিছিল।
অগণন মানুহ আছিল।
কিছুমান ভূত-পিশাচৰ দৰে
ইফালে-সিফালে দৌৰিছিল।
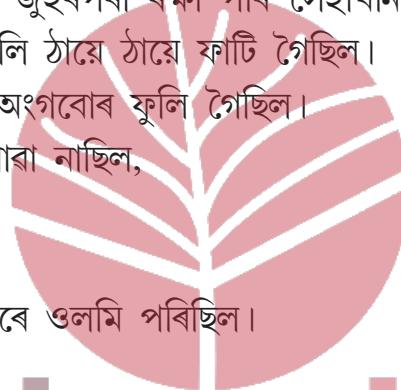
কিছুমানে মৃত্যুৰ ওচৰত হাৰ মানিছিল
আৰু তলমুৰাকৈ উবুৰি খাই পৰি আছিল।
তেওঁলোকৰ ওপৰতে আৰু ইজন-সিজনকৈ মানুহ পৰি আছিল।
এটা সৰু পাহাৰ হৈ
পৰিছিল সেই অসাৰ দেহবোৰ।
ইমান ভয়ানক দৃশ্য হয়তো নৰকৰো নহয়!

তিনিও একগোট হৈ পাৰ হৈ গ'ল
আৰু এখন নৈ
তাৰ পিছত, যি মুহূৰ্তত মাকে দেউতাকক কান্ধৰপৰা নমালে,
তেওঁ নিজেও জঠৰ হৈ বহি পৰিল।

মীচ্চনৰ ভৰিৰ কাষেৰে
এটা অকণমানি চৰাইৰ দৰে প্ৰাণী জঁপিয়াই জঁপিয়াই গৈ আছিল।
হাৰে! এয়া দেখোন এটা অবাবীলে!
চৰাইটোৰ পাখিবোৰ জ্বলি গৈছিল।
উৰিব নোৱৰাকৈ বিবশ!!
নদীৰ সোঁতৰ ওপৰৰ পৃষ্ঠইদি
ধীৰে ধীৰে বৈ আহিছিল
মানুহো, মেকুৰীয়ো।

সংযোগক্ৰমে
যেতিয়া মীচ্চনে পিছলৈ উভতি চালে
দেখিলে এগৰাকী তিৰোতাই নিজৰ সন্তানক
বুকুত সাবটি
কান্দি আছিল।
তেওঁ মীচ্চনক ক'লে
কিদৰে তেওঁ দৌৰি দৌৰি
কেঁচুৰাটোক ৰক্ষা কৰি সেইখিনি পাইছিল।
কিন্তু যেতিয়াই কেঁচুৰাকণক
নিজৰ বুকুৰ পিয়াহ খুৱাবলৈ ইচ্ছা কৰিলে,
তাক মৃতৰূপে পালে।
সেই তিৰোতাগৰাকীয়ে নিজৰ শিশুটোক বুকুত সাবটি
জপং জপঙকৈ নদীৰ দিশে আগবাঢ়িবলৈ ধৰিলে
ঢৌবোৰ ফালি চিৰি
গভীৰতালৈ আগুৱাই গৈ থাকি
মানুহজনী এটা সময়ত অদৃশ্য হৈ পৰিছিল।

আকাশখন আন্ধাৰে আৱৰি ধৰিলে আৰু
মেঘে গৰজি উঠিল।
বৰষুণ আৰম্ভ হ'ল।
ক'লা বৰণৰ বৰষুণ আছিল সেয়া, একেবাৰে তেলৰ দৰে।
ভীষণ গৰমৰ বতৰ আছিল সেয়া,
তথাপি অতিপাত ঠাণ্ডা লাগিবলৈ ধৰিলে।
অৱশেষত আন্ধাৰ আকাশত
সাতোৰঙী ৰামধেনু উজ্জ্বলি উঠিল।
মৃতকৰ ওপৰতো, আঘাতপ্ৰাপ্তসকলৰ ওপৰতো
সমানে উজ্জ্বলি উঠিল।

মাকে আকৌ এবাৰ
দেউতাকক পিঠিত তুলি ল'লে।
আকৌ তিনিও নিৰবে দৌৰিবলৈ ধৰিলে।
ভয়ানক জুইৰ লেলিহান শিখাই তেওঁলোকক
অনুসৰণ কৰিছিল।
দুৰ্গম পথ! খোজ কঢ়াও জটিল আছিল অত্যন্ত!!
ভাঙি পৰা ঘৰৰ চাল সিঁচৰতি হৈ আছিল,
বিজুলীৰ খুটাবোৰ পৰি আছিল যেনি-তেনি,
পৰি আছিল ছিঙি পৰা বিজুলীৰ তাঁৰবোৰ।

তথাপিও তেওঁলোকে দৌৰি আছিল।
দাও-দাওকৈ জ্বলি থকা
ঘৰবোৰৰ মাজেৰে
গা বচাই আকৌ এখন নদী পালেগৈ।
নদীত সোমায়েই, মীচ্চনৰ টোপনি আহিবলৈ ধৰিলে,
টোপনিত অস্থিৰ হৈ উঠা মীচ্চনে নদীৰ পানীৰ এঘোট
পানো কৰিলে।
কিন্তু মাকে হাতখন আগবঢ়াই দি তৎক্ষণাৎ তাইক ৰক্ষা কৰিলে।
তিনিও কোনোৰকমে চুঁচৰি-বাগৰি সাগৰৰ তীৰ পালেগৈ,
যাৰ নাম আছিল— মিয়াজিমাগুচি তট।
সন্মুখত মিয়াজিমা দ্বীপটো বেঙুনীয়া ৰঙেৰে
ৰিণিকি ৰিণিকি দেখা গৈছিল।
মাকে ভাবি আছিল যে নাৱত বহি
সমুদ্ৰ তট পাৰ হৈ মিয়াজিমা দ্বীপলৈ গুছি যাব।
দ্বীপটোত অসংখ্য সৰল আৰু মেপল গছ আছিল।
তাৰ পাৰৰ পানীও
স্বচ্ছ আৰু নিৰ্মল আছিল।
হয়তো তালৈকে জুয়েও আমাৰ পিছ ল'ব নোৱাৰিব।
ইয়াকে ভাবি আছিলে মীচ্চনে তেতিয়া
হঠাৎ তাইৰ দুচকু বন্ধ হৈ পৰিল।
আকৌ তাৰ পিছত দেউতাকৰো চকু জাপ খাই আহিল।
তাৰ পিছত মাকৰো দুচকু।
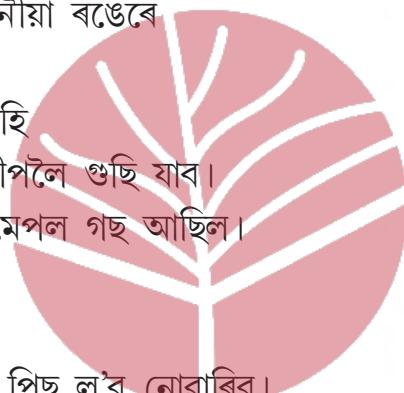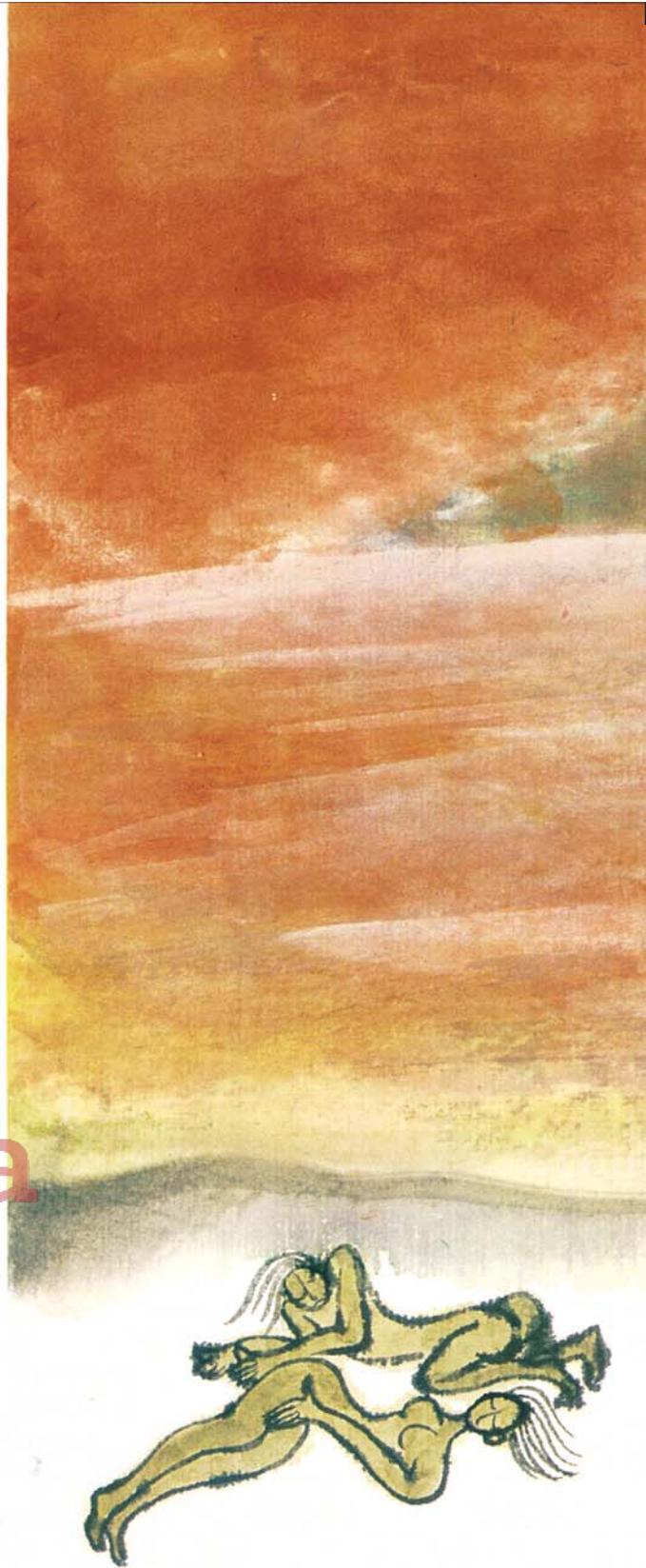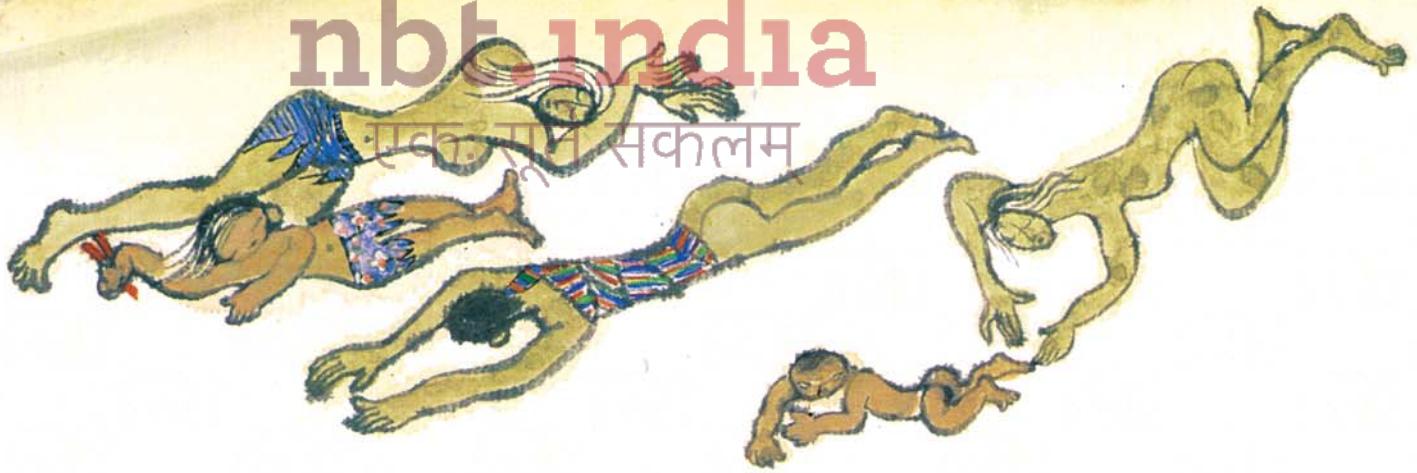
দিন বাগৰিল, নিশা নামি আহিল।
আকৌ নিশাটোও পাৰ হৈ গ'ল, আৰু আহিল নতুন পুৱা।
আকৌ নিশা, আকৌ সূৰুযে ভূমুকি মাৰিলে।
আকৌ নিশা আহিল, ৰাতিপুৱাও আহিল।
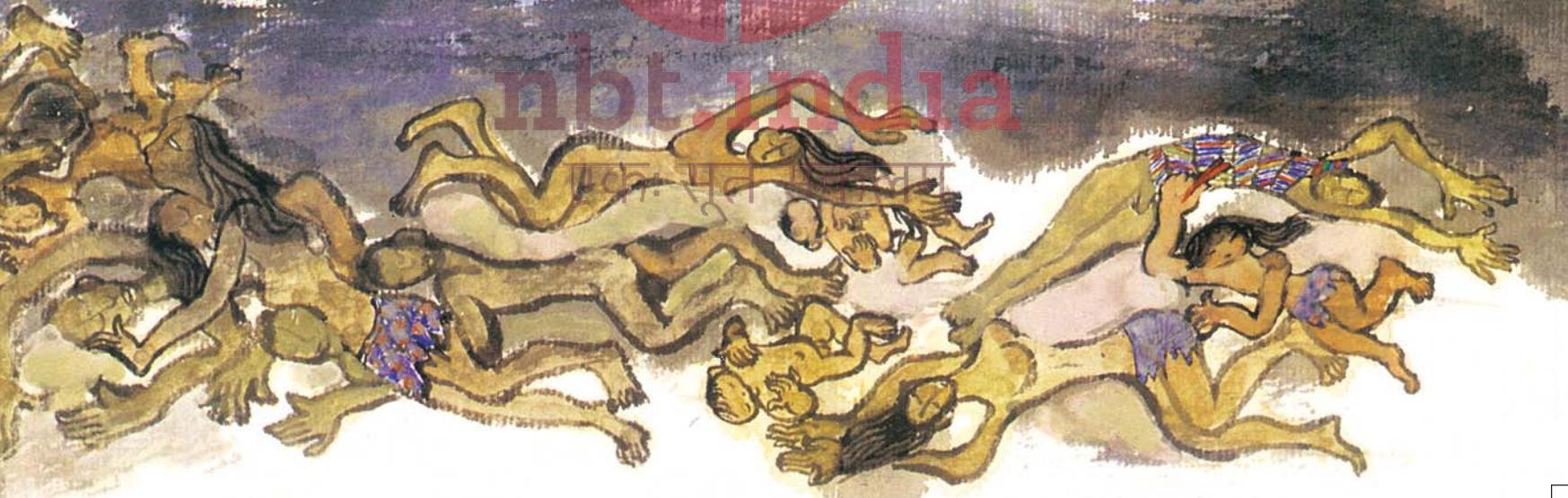
"আজি কি তাৰিখ দাদা?"
মাকে বাটেৰে গৈ থকা কাৰোবাক সুধিলে।
তেওঁ পৰি থকা মানুহবোৰক এজন এজনকৈ
তুলি ধৰি পৰীক্ষা কৰি আছিল,
"ন তাৰিখ।" তেওঁ উত্তৰ দিলে।
মাকে আঙুলিৰ মূৰত লেখি লেখি হিচাপ কৰিলে আৰু ক'লে,
"চাৰি দিন পাৰ হৈ গ'ল সেই ঘটনাটোৰ।"

তেনে অৱস্থাত মীচ্চনে উচুপি উঠিছিল।
কাষতে পৰি আছিল আইতাক
যাক মৃতপ্ৰায় দেখা গৈছিল,
তেওঁ হঠাৎ উঠিল
আৰু নিজৰ টোপোলাটোৰপৰা চাউলৰ লাৰু উলিয়ালে
আৰু মীচ্চনৰ ফালে
আগবঢ়াই দিলে।
দৰাচলতে সেয়া আছিল আটাৰ লাৰু।
যি মুহূৰ্তত মীচ্চনে সেইটো হাত পাতি ল'লে,
আইতাক গৰাকী মাটিত ঢলি পৰিল
আৰু শৰীৰটো শিথিল হৈ পৰিল তেওঁৰ।
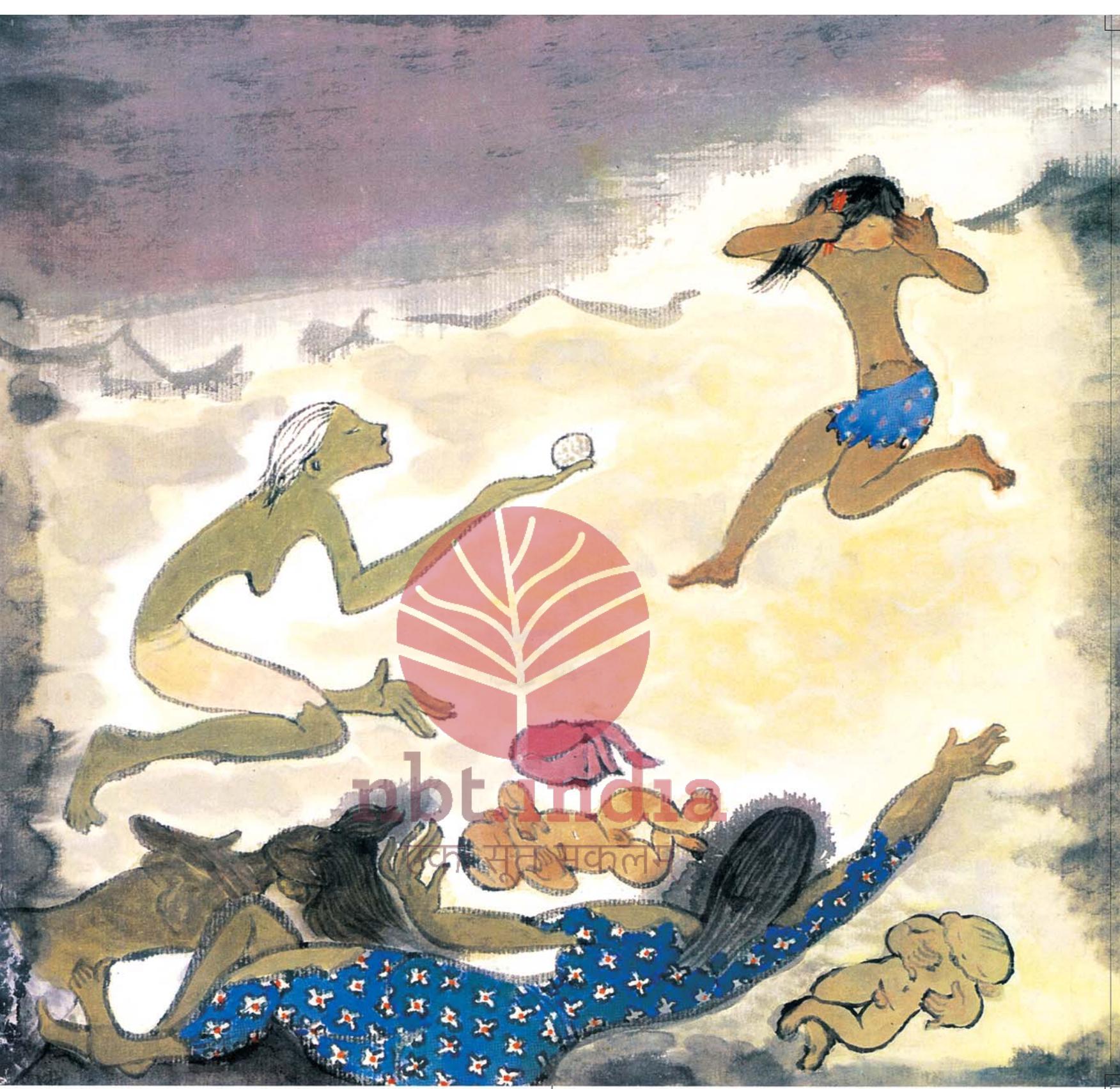
মাকে সেয়া দেখা পাই আশ্চৰ্য্যচকিত হৈ ৰ'ল যে এনে অৱস্থাতো
এই কণমানিজনীয়ে চপ্-ষ্টিক কেইডাল ধৰি আছিল।
"এৰি দিয়া! পেলাই দিয়াছোন এই চপ্-ষ্টিক কেইডাল!!"
তথাপিও তাইৰ হাতৰপৰা সেইকেইডাল পেলাই নিদিলে।
মাকে এটা এটাকৈ তাইৰ খামোচ মাৰি ধৰি থকা
আঙুলিকেইটা ঢিলা কৰিলে।
চাৰি দিন পাৰ হৈ গৈছিল সেই ভয়াবহ ঘটনাটো ঘটাৰ,
ঠিক সেইদিনাৰপৰা তাই সেই চপ-ষ্টিক কেইডাল খামুচি ধৰি আছিল।
আজি চপ-ষ্টিক কেইডাল আপোনা আপুনি
মাটিত সৰি পৰিল।
কাষৰ গাঁৱৰপৰা অগ্নিনিৰ্বাপক বাহিনীৰ কাৰ্য্যালয়ৰপৰা কেইজনমান মানুহ আহিল
ৰাইজক সহায় কৰিবলৈ।
সেনাবাহিনীৰ লোকসকলে
মৃতদেহবোৰ দাঙি নি একাষৰীয়াকৈ থৈ গৈছিল।
মৃত শৰীৰবোৰ গেলিপচি দুৰ্গন্ধ উৎপন্ন হৈছিল
তাৰ ওপৰত জ্বলি যোৱা দেহৰ দুৰ্গন্ধ
মুঠতে উশাহ লোৱাই অসম্ভৱ হৈ পৰিছিল।
তাত এখন বিদ্যালয় কোনোমতে নজ্বলাকৈ ৰৈ গৈছিল,
সেইখন পৰিৱৰ্ত্তিত হৈছিল চিকিৎসালয়লৈ।

কিন্তু তাত এখনো বিচনা নাছিল, নাছিল এখনো বিছনাচাদৰ।
মাটিতে শোৱাৰ বাহিৰে আন কোনো উপায় নাছিল। ক'তো
ডাক্তৰৰ দেখাদেখি নাছিল। ঔষধ-পাতিও নাই।
বেণ্ডেজো নাই। মাক আৰু মীচ্চনে ধৰাধৰিকৈ
দেউতাকক কান্ধত তুলি চিকিৎসালয় পোৱালেগৈ।
স্কুলখনত গঢ়ি তোলা সেই চিকিৎসালয়খন
“মীচ্চনৰ ঘৰখন যে কি অৱস্থাত আছে ছাগৈ? ব'লা, এবাৰ
গৈ চাই আহোগৈ।”
মীচ্চনৰ লগত মাকে সেই ঠাইটুকুৰা চাবলৈ গ'ল,
য'ত আগতে সিহঁতৰ ঘৰখন আছিল।
“উৰা! এইটো দেখোন মীচ্চনৰ বাটিটো পৰি আছে।
বেচেৰাটো ভাঙি গ'ল! মোটোকা খাই গ'ল।”
চুবুৰীৰ বান্ধৱীজনী যাৰ নাম আছিল সচ্চন,
তাই যে কি অৱস্থাত আছে কোনে জানে, কি ঠিক?
আৰু মোৰ বান্ধৱীজনী যাৰ নাম আছিল চীচন,
নাজানো তাই ক'ত যে হেৰাল?
মীচ্চনৰ এজনীও লগৰীয়া ছোৱালীৰ এতিয়া দেখাদেখি নাই।
হিৰোশ্বিমাৰ গোটেই চহৰখন এখন মুকলি পথাৰৰ দৰে লাগিছে,
তাকো ভস্মীভূত, উমি উমি জ্বলি থকা।
যিখিনিলৈকে চকু যায় মাথো শূন্য, না এটা ঘৰ ৰক্ষা পৰিল,
না এজোপা গছ, না অলপ সেউজীয়া বাচি ৰ'ল।

পৰমাণু বোমা মাত্র এটাই পেলাইছিল!
কিন্তু অগণন মানুহৰ মৃত্যু ঘটিল।
তাৰ পিছতো এজন এজনকৈ
কিমানজন যে মানুহ মৃত্যুৰ কৱলত পৰি গৈ থাকিল।

একমাত্র জাপানী লোকেই নাছিল তেওঁলোক
যিয়ে পৰমাণু বোমাৰ বাবে প্ৰাণ হেৰুৱাইছিল।
অসংখ্য কোৰিয়াৰ নাগৰিকো আছিল
যিসকলক বলপূৰ্বক জাপানলৈ লৈ অনা হৈছিল
মেহনত-মজুৰি কৰিবৰ বাবে।
তেওঁলোকৰ মৃতদেহবোৰো চাৰিওফালে
ছেদেলি-ভেদেলি হৈ পৰি আছিল।
এনেয়ে মুকলিকৈ পেলাই থোৱা হৈছিল
সেই মৃতদেহবোৰ আৰু
অজস্ৰ কাউৰী আহি খুটিয়াই খুটিয়াই
সেইবোৰ নেফানেফ কৰিছিল।
ছয় আগষ্টৰ এই দুৰ্ঘটনাৰ পিছত, ন আগষ্টত নাগাচাকি
চহৰত দ্বিতীয়টো পৰমাণু বোমা নিক্ষেপ কৰা হৈছিল।
বহুজনৰ প্ৰাণনাশ হ'ল, জাপানীও, কোৰিয়াৰ লোকো,
লগতে আমেৰিকাৰো কিছু লোক নিহত হৈছিল।
সেইখন আমেৰিকাৰ নাগৰিক যিয়ে হিৰোশ্বিমা
আৰু নাগাচাকিত পৰমাণু বোমা বৰ্ষণ কৰিছিল। চীনা
লোকো, ৰাচিয়াৰ লোকো, ইণ্ডোনেচিয়াৰো বহু লোক
সেই দুৰ্ঘটনাৰ চিকাৰ হৈছিল।

বহু বছৰ পাৰ হৈ গৈছিল সেই ঘটনাৰ, কিন্তু মীচ্চনক এতিয়াও সাত বছৰীয়া ছোৱালী যেন লাগে। তাই অলপো বঢ়া নাই। "সেই জকমকাই থকা পোহৰৰ পৰমাণু বোমাৰ বাবেই তেনে হৈছিল।" সেই কথা মনলৈ অহা মাত্ৰকে মাকৰ চকুলো নিগৰে। মাজে মাজে মীচ্চনৰ মূৰত খজুৰতি হয় আৰু মাকে তেতিয়া তাইৰ মূৰত হাত ফুৰাই দিয়ে। যেতিয়া মাকে তাইৰ চুলিবোৰ মেলি মনোযোগেৰে চায় ভিতৰলৈ, চুলিৰ মাজত কিবা চিকমিকাই থকা বস্তু দেখা পায়। হেয়াৰ পিনেৰে ধৰি টানি আনিলে সেই টুকুৰাটো বাহিৰলৈ ওলাই আহে। সেই উজ্জ্বলি উঠা সময়খিনিতে ক'ৰবাৰপৰা উৰি মূৰত পৰিছিল সেই কাচৰ টুকুৰা। দেউতাকৰ শৰীৰত তেতিয়াও সাত আঠটুকুৰা গাঁতৰ দৰে গভীৰ ঘা আছিল। ধীৰে ধীৰে সকলো ঘা শুকাই গ'ল আৰু তেওঁ সম্পূৰ্ণকৈ ভাল হৈ গৈছিল। কিন্তু যেতিয়াই পিছৰ বৰষুণজাক আহিল শৰৎ ঋতুৰ কিছুদিনলৈ, এডালো নোহোৱাকৈ তেওঁৰ চুলিবোৰ সৰি গ'ল। বহুত বেছিকৈ তেজৰ বমি হ'বলৈ ধৰিলে আৰু তেওঁ প্ৰাণ ত্যাগ কৰিলে। পিছত গোটেই শৰীৰতে বেঙুনীয়া ৰঙৰ ফোঁহা ওলাই আহিছিল।

এনে বহু লোক আছিল, যাৰ শৰীৰত কোনো ঘা নাছিল নতুবা জ্বলা-পোৰাৰ কোনো দাগ। সেইসকল লোক ভীষণ সুখী হৈছিল আৰু কৈছিল, "মোৰ প্ৰাণ ৰক্ষা পৰিল।" কিন্তু তেনে লোকৰো এদিন মীচ্চনৰ দেউতাকৰ অৱস্থাৰ দৰে হ'ল আৰু এদিন অকাল মৃত্যুক সাবটি ল'লে।

এনে লোকো আছিল যি বাহিৰৰপৰা আহিছিল, ভস্মীভূত হৈ যোৱা হিৰোশ্বিমা চহৰত নিজৰ প্ৰিয়জনক বিচাৰি, হিৰোশ্বিমাৰ ব্যথাৰ কথা শুনি। কিন্তু তেওঁলোকো মৃত্যুৰ কৱলত পৰিল শৰীৰত কোনো ঘা নোহোৱাকৈ। পয়ত্ৰিছ বছৰ পাৰ হৈ গৈছিল সেই দুৰ্ঘটনাৰ। কিন্তু আজিও বহু লোক চিকিৎসালয়ত ভৰ্ত্তি হৈ আছে আৰু তেওঁলোকো এজন এজনকৈ চিৰনিদ্ৰাত বিলীন হৈ গৈ আছে।

তাৰ পিছত, প্ৰতি বছৰে যেতিয়া ছয় আগষ্টৰ দিনটো আহে,
হিৰোশ্বিমা চহৰৰ সাতোখন নদী
“তৌৰৌ” নামৰ ওপঙি থকা বন্তিৰে ভৰি উঠে।
সেই জিকমিকাই থকা দুৰ্ঘটনাত ছহিদ হোৱা প্ৰিয়জনৰ নাম
সেই বন্তিবোৰত অংকন কৰা হয়।
ককাইদেউ, মা-দেউতা, চিয়ৌচন, তৌমিচন...।
মুহূৰ্ততে সমগ্ৰ নদী জ্বলন্ত বন্তিৰ
চিকমিকনিৰে আচ্ছাদিত হৈ পৰে।
হিৰোশ্বিমাৰ সাতোখন নদী যেন জুইৰ ধাৰা হৈ প্ৰৱাহিত হয়।
ধীৰে ধীৰে মৃদু গতিৰে সমুদ্ৰ ধিয়াই বৈ যায়।
সেই চমকি উঠা দিনটোত যেন মানুহৰ মৃত শৰীৰবোৰহে
প্ৰৱাহিত হৈ থাকে সমুদ্ৰ দিশে, ঠিক একেদৰে আজি প্ৰবাহিত
হৈ আছে জ্বলন্ত প্ৰদীপৰ জ্বালা। মীচ্চনেও এগচি বন্তিত মাথো
লিখিলে “দেউতা”। আন এগচি বন্তিত তাই লিখিলে “মৰম লগা
অবাবীলে” আৰু সেয়া নদীত প্ৰবাহিত কৰি দিলে।

মাকৰ চুলিকোচা এতিয়া শুকুলা বৰণৰ হৈ পৰিল।
প্ৰায়ে তেওঁ কৈ উঠে
মীচ্চনৰ মূৰত হাত বুলাই মৰম কৰি কৰি
যি এতিয়াও সাতবছৰীয়া যেনেই হৈ আছে।
“তেনেকুৱা জিকমিকাই থকা পৰমাণু বোমাৰ কোনো বৰ্ষণ
কেতিয়াও নহ’লহেঁতেন, যদিহে মানুহে
সেয়া নেপেলালেহেঁতেন।”

はるおくん
あかちゃん

নিজৰ কথা

তৌশ্বি মাৰুকি
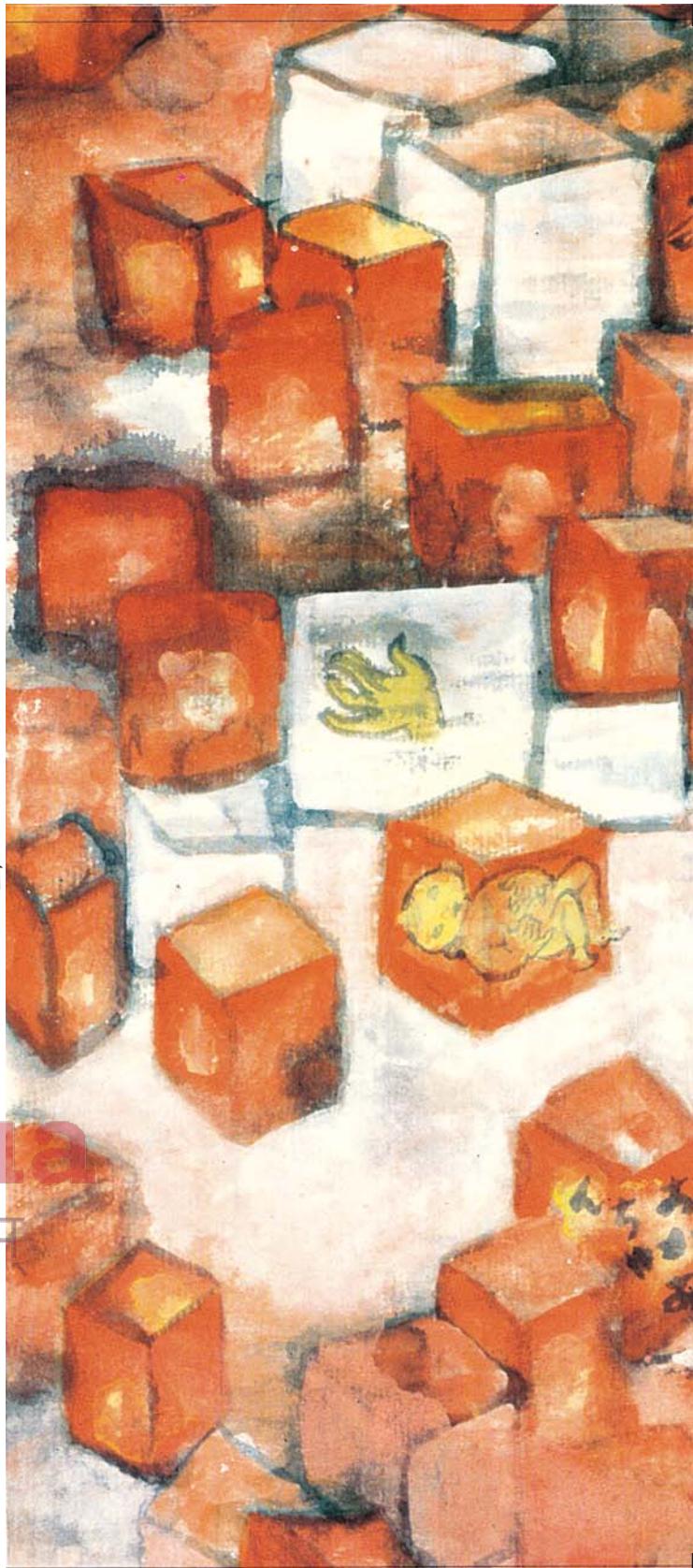
আজিৰপৰা সাতাইছ বছৰৰ আগৰ কথা। জাপানৰ উত্তৰৰ উপদ্বীপ "হোক্কাইডো"ৰ এখন সৰু চহৰত "পৰমাণু বোমাৰ চিত্ৰ" শীৰ্ষক এক প্ৰদৰ্শনীৰ আয়োজন হ'ল। মই প্ৰৱেশদ্বাৰত দৰ্শকসসকলক স্বাগতম জনাই ক'লো যে আমি পৰমাণু বোমা আৰু যুদ্ধৰ বিৰোধিতা কৰা উচিত। লগতে মই দৰ্শকক আমাৰ স্বাক্ষৰ অভিযানত অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ অনুৰোধ জনালো।

এদিন, এই প্ৰদৰ্শনীখন চাবলৈ এগৰাকী তিৰোতা আহিল। তেওঁ কিবা খঙত আছিল। তেওঁ বেগেৰে হলঘৰলৈ আগুৱাই গ'ল আৰু ভিতৰলৈ সোমাই চিত্ৰবোৰ নিৰীক্ষণ কৰিবলৈ ধৰিলে।

কিছুসময়ৰ পিছত তেওঁ হলঘৰটোৰপৰা বাহিৰলৈ ওলাই আহিল আৰু ক'বলৈ ধৰিলে, "এই প্ৰদৰ্শনীখন চোৱাৰ আগতে মই এই কথা ভাবি আছিলো যে এই প্ৰদৰ্শনীত এনে চিত্ৰ থাকিব যিয়ে আনৰ দুখবোৰ টানি আনি উপলুঙা কৰিব। সেয়ে মই এই প্ৰদৰ্শনী মঞ্চৰ ভিতৰলৈ নোযোৱাকৈ প্ৰৱেশদ্বাৰৰ সন্মুখেৰে পাৰ হৈ গৈছিলো। তেতিয়াই হঠাৎ মোৰ মনে কৈ উঠিল "ৰ"বা। সেয়ে মই হলৰ ওচৰলৈ উভতি আহিলো। কিন্তু আকৌ মোৰ মনে কৈ উঠিল, "মই কেতিয়াও নাচাওঁ। তেতিয়া মই আকৌ আঁতৰি গ'লো। এইদৰে মই কেইবাবাৰো অহা-যোৱা কৰিব লগা হ'ল, কিন্তু অৱশেষত মই হলঘৰৰ ভিতৰলৈ সোমাই গ'লো।

"যিদিনা হিৰোশ্বিমাত পৰমাণু বোমা পৰিছিল, তেতিয়া মই সেই চহৰতে বাস কৰিছিলো। সেই দুৰ্ঘটনাৰ পিছত মই হোক্কাইডোলৈ গুছি আহিলো। ইয়ালৈ অহাৰ পিছত মোৰ এনে ভাৱ হ'ল যে হোক্কাইডোৰ লোকসকলৰ হৃদয় বহুত কঠিন। যেতিয়া মই পৰমাণু বোমাৰ সময়ৰ কথা কওঁ, তেতিয়া তেওঁলোকে মোৰ অজানিতে এনেদৰে নিন্দা কৰে যে মই সহানুভূতি আশা কৰি কথাবোৰ হেনো অতিৰঞ্জিত কৰি কওঁ। সেয়ে মই সংকল্প ল'লো যে এতিয়াৰেপৰা পৰমাণু বোমাৰ বিষয়ে মই এযাৰো নকওঁ কাকো, কোনোবাই জানিব বিচাৰিলেও নকওঁ।"

ইমানখিনি কোৱাৰ পিছত মহিলাগৰাকীয়ে কিছুসময়ৰ বাবে চকু বন্ধ কৰিলে। তাৰ পিছত কাষতে থকা মাইকটো তুলি লৈ মানুহবোৰক উচ্চস্বৰে ক'বলৈ ধৰিলে, "এতিয়া মই আপোনালোকক কিবা ক'ব খোজো। আজি

মোৰ ভাব হৈছে আপোনালোকে মোৰ কথা নিশ্চয় বুজিব আৰু বিশ্বাস কৰিব। কিয়নো আপোনালোকে এই প্ৰদৰ্শনী চাইছে। আপোনালোকে শুনক আৰু মোৰ কথাত বিশ্বাস কৰক।”

ভালেসংখ্যক লোক প্ৰদৰ্শনী চাবলৈ আহিছিল, সকলোৱে আশ্চৰ্য্যচকিত হৈ মহিলাগৰাকীলৈ চালে। মইও আচৰিত হ'লো; কিন্তু মই তেওঁক মাতি নি মঞ্চলৈ আগবঢ়াই নিলো।

তেওঁ উচুপি উচুপি, কান্দি কান্দি ক'বলৈ ধৰিলে যে হিৰোশ্বিমাত যেতিয়া পৰমাণু বোমা পৰিছিল, তেতিয়া কিদৰে তেওঁ নিজৰ সন্তানক ৰক্ষা কৰি, লগতে নিজৰ আঘাতপ্ৰাপ্ত স্বামীক পিঠিত তুলি লৈ ইফালে-সিফালে দৌৰি ফুৰিব লগা হৈছিল। সকলোৱে খুব মনোযোগেৰে সেই মহিলাগৰাকীৰ কথা শুনি থাকিল। কিছুলোকে কান্দি উঠিল।

সৰ্বশেষত তেওঁ ক'লে, “আপোনালোকে মোৰ কথাখিনি শুনি কৃপা কৰিলে, বহুত বহুত ধন্যবাদ। মোক ক্ষমা কৰিব যে হোক্কাইডোৰ মানুহবোৰৰ বিষয়ে বেয়াকৈ ক'লো। তেওঁ সকলোৰে ওচৰত নতশিৰে আঁঠু ল'লে।

সেইদিনটোৰ পিছত মোৰ হৃদয়খন বহুত দিনলৈ পীড়িত হৈ থাকিল। সেইদিনা সেই মহিলাগৰাকীয়ে ক'লে যে যেতিয়া পৰমাণু বোমা পৰিছিল, সেইদিনাৰপৰা তেওঁৰ জীয়েক মীচ্চন একেবাৰে ডাঙৰ নহ'ল। সদায় সাতবছৰীয়াজনীয়েই হৈ থাকিল। কেনে অৱস্থাত আছে বাৰু তেওঁৰ মীচ্চন নামৰ ছোৱালীজনী? আৰু সেই মহিলাগৰাকী কি অৱস্থাত ক'ত আছেগৈ? আচলতে এই সচিত্ৰ পুথিখনৰ সৃষ্টি সেই মহিলাগৰাকীৰ কাহিনীৰ আধাৰত হৈছে। লগতে, এই কিতাপখনত এনে অভিজ্ঞতাও সন্নিৱিষ্ট আছে যিবোৰ মই পৰমাণু বোমাৰ দুৰ্ঘটনাৰ সময়ত নিজে দেখিছিলো আৰু শুনিছিলো।

আজি মই প্ৰায় সত্তৰ বছৰীয়া হ'লোহি। মোৰ কোনো সন্তান নাই। সেয়ে নাতি-নাতিনীও নাই। তথাপিও মই মোৰ অসংখ্য নাতি-নাতিনীৰ বাবে এই পুথিখন লিখিলো। মোৰ এখন ইচ্ছাপত্ৰৰ ৰূপত।

এই পুথিখন প্ৰস্তুত কৰোতে বহু দীঘলীয়া সময়ৰ প্ৰয়োজন হ'ল। মই ছবিবোৰ আঁকিছিলো আকৌ মোহাৰিছিলো। বাৰম্বাৰ আঁকি বাৰম্বাৰ মোহাৰিছিলো। এনেকৈয়ে বহু সময়ৰ প্ৰয়োজন হ'ল। সম্পাদক চচীবা ভাই আৰু অসংখ্য মিত্ৰৰ প্ৰতি মই মোৰ কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিলো। এইসকল ব্যক্তিৰপৰা মই অমূল্য উৎসাহ আৰু সহযোগ পালো; বিশেষকৈ যেতিয়া মই একো একোটা অভিব্যক্তিক লৈ জটিলতাত পৰিছিলো। লগতে হিৰোশ্বিমা নিবাসী জিস্তুঔ তাবুজিৰপৰা উপহাৰ পোৱা গুৰুত্বপূৰ্ণ সামগ্ৰীৰ বাবে আৰু হিৰোশ্বিমা ৰে'লৰে কোম্পানীৰ প্ৰচাৰ বিষয়া হিৰোশ্বি কাবাদেৰ প্ৰতিও শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

২৭ ফেব্ৰুৱাৰী ১৯৮০ চন

লেখিকা শ্ৰীমতী তৌশ্বি মাৰুকিৰ পৰিচয়

শ্ৰীমতী তৌশ্বি মাৰুকিৰ জন্ম হৈছিল ১৯১২ চনত জাপানৰ উত্তৰ প্ৰান্তৰ উপদ্বীপ হোক্কাইডোত। মহিলা কলা বিদ্যাপীঠত চিত্ৰকলাৰ বিশেষ জ্ঞান লাভ কৰাৰ পিছত তেওঁ বিশ্বযুদ্ধ আৰম্ভ হোৱাৰ আগেয়ে মস্কো আৰু মিক্ৰৌনেচিয়ালৈ গ'ল। তাত দীঘলীয়া এছোৱা সময় থাকি অনেক লঘু কাহিনী ৰচনা কৰিলে। ১৯৪১ চনত চিত্ৰকাৰ ইৰি মাৰুকিৰ স'তে তেওঁৰ বিবাহ হয়। ১৯৪৫ চনৰ আগষ্ট মাহত যেতিয়া হিৰোশ্বিমা চহৰত পৰমাণু বোমা পেলোৱা হৈছিল, তেওঁ তৎক্ষণাৎ নিজৰ স্বামী ইৰিক লগত লৈ আৰ্তজনৰ কাষত থিয় দিবলৈ গ'ল আৰু তেওঁলোকক সহায় কৰিলে। এইদৰে তেওঁ নিজৰ স্বামীৰ লগত পৰমাণু বোমাৰ ত্ৰাস সম্বন্ধীয় অনেক চিত্ৰ আঁকিবলৈ ধৰিলে। ১৯৫০ চনত "পৰমাণু বোমাৰ চিত্ৰ" নামৰ প্ৰদৰ্শনীৰ প্ৰথম আয়োজন হ'ল। তাৰ পিছত ১৯৮২ চনলৈ অৰ্থাৎ ৩২ বছৰলৈকে তেওঁলোক দুয়ো লগলাগি পৰমাণু বোমাৰ ধ্বংসাত্মক দিশ সম্পৰ্কীয় অনেক চিত্ৰ অহৰহ আঁকি থাকিল। আজি "পৰমাণু বোমাৰ চিত্ৰ"ৰ পোন্ধৰটা কপি লভ্য। তেওঁ শ্ৰীইৰিৰ লগত ছায়তামা জিলাৰ হিগাশ্বী মাৎচুয়ামা চহৰত "পৰমাণু বোমাৰ চিত্ৰ ঃ মাৰুকি কলাভৱন" স্থাপন কৰিলে।

শ্ৰীমতী তৌশ্বি মাৰুকিয়ে অনেক সচিত্ৰ পুথি ৰচনা কৰিলে। তেওঁক তেওঁৰ গ্ৰন্থ "জাপানী পৌৰাণিক কথা"ৰ বাবে গোল্ডেন এপল পুৰস্কাৰেৰে সন্মানিত কৰা হৈছে। "ঔশ্বিৰাছামা", "তছুতছুজি নৌ মুছুমে" আদি লোক কথা, কাহিনী, প্ৰবন্ধৰ গ্ৰন্থৰ বাবে অনেক পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছে। ১৯৫২ চনত তেওঁ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় শান্তি সংস্কৃতি বঁটাও লাভ কৰিছিল। ১৯৫০ চনত শ্ৰীযুত ইৰিৰ লগত শান্তিৰ নোবেল বঁটাৰ বাবে মনোনীত প্ৰাৰ্থীৰূপেও তেওঁক বাচনি কৰা হৈছিল।

২০০০ চনৰ ১৩ জানুৱাৰিত ছেপ্টিছেমিয়া ৰোগত আক্ৰান্ত হোৱা বাবে শ্ৰীমতী তৌশ্বি মাৰুকিৰ দেহাৱসান হ'ল।

“হিৰোশ্বিমাৰ বেদনা” শীৰ্ষক পুথিৰ এক পৰিচয়

ছয় আগষ্ট, ১৯৪৫ চনৰ পুৰা আঠ বাজি পোন্ধৰ মিনিটত জাপানৰ হিৰোশ্বিমাত এক ভয়াবহ, চকু থৰ কৰি দিয়া এক চিকমিকনি মানুহৰ শৰীৰ চিৰাচিৰ কৰি পাৰ হৈ গ'ল। দৰাচলতে সেয়া আছিল এটা পৰমাণু বোমা, যিটো মানৱ ইতিহাসত প্ৰথমবাৰৰ বাবে কাৰোবাৰ ওপৰত পেলোৱা হৈছিল। বহু লোক আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈছিল আৰু অসংখ্যলোক মৃত্যুৰ কবলত পৰিছিল। সেই নিৰুপায় অসহায় লোকসকলৰ মাজত এজনী কণমানি ছোৱালীও আছিল। সাত বছৰীয়া, নাম আছিল মীচ্চন। এই সচিত্ৰ পুথিখনত বৰ্ণিত হৈছে হিৰোশ্বিমাত যেতিয়া পৰমাণু বোমা বিস্ফোৰণ কৰোৱা হৈছিল তেতিয়া কিদৰে মীচ্চনৰ মাকে নৰক সদৃশ চহৰত ইফালে-সিফালে দৌৰি ফুৰিব লগা হৈছিল, তাকো নিজ কন্যাসন্তানক বচাই, আঘাতপ্ৰাপ্ত স্বামীক পিঠিত তুলি লৈ।

শ্ৰীমতী তৌশ্বি মাৰুকি “পৰমাণু বোমাৰ চিত্ৰ”ৰ চিত্ৰকাৰৰূপে অত্যন্ত বিখ্যাত, য'ত পৰমাণু বোমাৰ ধ্বংসাত্মক ৰূপৰ যথাৰ্থ চিত্ৰণ বিদ্যামান। তেওঁ তেওঁৰ স্বামী, চিত্ৰকাৰ শ্ৰীইৰি মাৰুকিৰ লগত এই সচিত্ৰ পুথি “হিৰোশ্বিমাৰ বেদনা” প্ৰস্তুত কৰিছে। এই পুথিখনৰ লগতে তেওঁৰ এটি শুভবাৰ্তা আৰু প্ৰাৰ্থনা আছে যে আমি যেন এইদৰে পৰমাণু বোমাৰ দৰে ট্ৰেজেডিৰ পুনৰাবৃত্তি নঘটাও।

পুথিখনৰ অসমীয়া অনুবাদিকা কবিতা কৰ্মকাৰ একেধাৰে এগৰাকী দক্ষ কবি, গীতিকাৰ, গল্পকাৰ আৰু অনুবাদক। তেওঁৰ ৰচনাত অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ লোক-সংস্কৃতিৰ বিভিন্ন দিশ উন্মোচিত হৈছে।

Laser typeset at Perfect Imagers, Guwahati & Printed at Gopsons Papers Ltd., NOIDA